

РЕШЕНИЕ

№ 17938

гр. София, 27.05.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 76 състав, в
публично заседание на 23.04.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Пламен Панайотов

при участието на секретаря Евелина Пеева, като разгледа дело номер **2072** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е с правно основание чл. 40, ал. 1 от Закона за достъп до обществена информация /ЗДОИ/ във връзка с чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс/АПК/.

Образувано е по жалба Вх.№ ЦУ-94-00-3-2/21.02.2025г от г-н Л. Р. К. срещу изричен отказ обективиран в писмо изх.№ ЦУ-94-00-3- 1/06.02.2025г.г. на изпълнителния директор на НЕК ЕАД по заявление за достъп до обществена информация вх.№ЦУ-94-00-3/23.01.2025г.

В жалбата се излагат съображения за незаконосъобразност на оспорения административен акт, като издаден в противоречие и при неправилно приложение на материалния закон. В жалбата се посочва , че отказа е в противоречие с основополагащи принципни свръх повелителни правни норми , постановен е при неспазване на установената форма , съществени нарушения на административно-производствените правила и несъответствие с целта на закона.

Жалбоподателят – редовно и своевременно призован, се явява лично и поддържа изцяло жалбата. Излага подробни аргументи в подкрепа на основателността на искането си за предоставяне на обществена информация , позовава се на надделяващ обществен интерес за предоставяне на исканата информация В представени по делото писмени защита и становище се излага допълнителни доводи относно твърдяната незаконосъобразност на оспорената част от акта. Отправя се искане за присъждане на сторените по делото съдебно-деловодни разноски и възнаграждение за един адвокат. В условията на евентуалност се прави възражение относно

размера на претендираното за заплащане от ответника адвокатско възнаграждение.

Ответникът – изпълнителния директор на „НЕК“ ЕАД , чрез пълномощника си по делото – юрисконсулт М. оспорва жалбата като неоснователна и недоказана. Твърди, че следва да се има предвид разпоредбата на чл.139, ал.1 от ЗВ, която гласи, че поддръжката и ремонтно възстановителните дейности на посочените съоръжения се осигуряват от техните собственици. При липса на данни за надлежно възлагане на стопанисването на тези съоръжения не е ясен и обема на дейностите, които то включва, в този смисъл НЕК няма задължение и не поддържа карти, списъци и други подобни регистри съдържащи географски и пространствени данни, които желае да получи заявителя. Тези данни се събират по друг ред и от други органи. Този ред е изрично въведен от нормативните актове, в това число в глава 10, раздел 9, чл. 170 и следващите от ЗВ, където подробно е разписан реда, задължението на конкретните органи да поддържат такива регистри с информацията относима към искането на заявителя. Претендира разноски.

От събраните по делото доказателства съдът установи следната фактическа обстановка:

Със заявление за достъп до обществена информация вх.№ЦУ-94-00-3/23.01.2025г., адресирано до „НЕК“ ЕАД Л. Р. К. е поискал на основание чл.24 от ЗДОИ достъп до следната обществена информация :

1. Колко събирателни деривационни канала се стопанисват от „НЕК“ ЕАД , къде са разположени , каква им е дължината и как се наричат?
2. Да се предостави информация на всеки събирателен деривационен канал колко водохващания има, включително речни , дренажни и други ?

По делото се установява, че е постановен изричен отказ обективизиран в писмо изх.№ ЦУ-94-00-3- 1/06.02.2025г.г. на изпълнителния директор на НЕК ЕАД .

С оспорения отговор ответника е отказал предоставянето на исканата информация като е посочил , че НЕК ЕАД не може да я предостави, тъй като съществува друг ред за снабдяване със същата. Ето защо, налице е изключението по чл. 4, ал. 1 от ЗДОИ, когато в друг закон е предвиден специален ред за търсене, получаване и разпространяване на исканата информация. На следващо място е посочено , че исканата информация не се събира и обработва от НЕК ЕАД тъй като дружеството няма такова нормативно задължение. Мотив за отказа е и , че искането не е свързано с наличието на „надделяващ обществен интерес", по смисъла на § 1, т. 6 от ДР на ЗДОИ.

Представена и приета като доказателства по делото е административната преписка по издаване на оспорения пред съда административен акт.

Така установената фактическа обстановка мотивира следните правни изводи:

Преди всичко и за да се внесе достатъчно яснота по случая е необходимо да се обърне внимание върху съществуващата правна регламентация на отношенията, свързани с достъпа до обществена информация.

Правото да се търси и получава информация е конституционно признато в чл. 41, ал. 1 и ал. 2 от Конституцията на Р България, като това право обхваща и корелативното задължение на

държавните органи да осигурят достъп до обществено значима информация с изключение на нормативно уредените ограничения на това право. В действащото законодателство са предвидени различни правни средства за достъп до информация в зависимост от произхода, съдържанието и значението на информацията за правните субекти. Един от правните способи за упражняване на конституционното право на достъп до информация е регламентиран в ЗДОИ. Съгласно чл. 4, ал. 1 от ЗДОИ всеки гражданин на Република България има право на достъп до обществена информация при условията и по реда, определени в този закон, освен ако в друг закон е предвиден специален ред за търсене, получаване и разпространяване на такава информация. В разпоредбата на чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ, обществената информация по смисъла на този закон е дефинирана като всяка информация, свързана с обществения живот в РБългария и даваща възможност на гражданите да си съставят собствено мнение относно дейността на задължените по закона субекти. В чл. 9, ал. 1 от ЗДОИ е регламентирано, че обществената информация, създавана и съхранявана от органите и техните администрации, е официална и служебна, като в чл. 10 и чл. 11 от ЗДОИ са дадени легалните дефиниции на понятията "официална обществена информация" и "служебна обществена информация" и е определен предметния обхват и съдържанието на видовете обществена информация по ЗДОИ. В разпоредбата на чл. 3 от ЗДОИ са определени кои са задължените субекти за предоставяне на достъп до обществена информация - държавни органи, органи на местното самоуправление, публичноправни субекти и т. н., които създават или съхраняват обществена информация.

С оглед характера на обществените отношения, които урежда приложимият в случая ЗДОИ, е създадена императивна законовa уредба, която задължава и изисква субектите на закона да се произнесат писмено по заявленията за предоставяне на достъп до обществена информация. Редът и условията за предоставяне на достъп до обществена информация са подробно регламентирани, като в чл. 28, ал. 1 от ЗДОИ е установено изрично задължение на субектите да разгледат подадените до тях заявления за достъп до търсената информация, като това задължение е скрепено и със срок - не по-късно от 14 дни след датата на регистриране на заявлението. Съгласно ал. 2 на цитираната разпоредба, в определения от закона срок органите или изрично определени от тях лица вземат решение за предоставяне или за отказ от предоставяне на достъп до исканата обществена информация, за което уведомяват писмено заявителя. Съгласно чл. 29, ал. 1 от ЗДОИ в случай, че не е ясно точно каква информация се иска или когато тя е формулирана много общо, заявителят се уведомява за това и има право да уточни предмета на исканата обществена информация. Разпоредбите на чл. 37 - чл. 39 от ЗДОИ от своя страна императивно регламентират основанията за отказ, съдържанието на решението за отказ, както и реда за неговото съобщаване на заявителя.

Вземайки предвид горното съдът приема, че жалбата е процесуално допустима, като насочена срещу подлежащ на обжалване административен акт от активно легитимирано лице и в законоустановения за това срок.

По същество жалбата е основателна по следните съображения:

По делото безспорно се установява, че с подаденото заявление заявителят сам е определил задължения субект по смисъла на чл. 3 от ЗДОИ, от когото се иска предоставяне на обществена информация. „НЕК“ ЕАД се явява задължен субект по см. на чл. 3, ал. 2, т. 1 от ЗДОИ, във вр. с §

1, т. 4, б. "в" от ЗДОИ. "НЕК" ЕАД е дъщерно дружество на "Български енергиен холдинг" ЕАД, чиито едноличен собственик на капитала е българската държава, като правата на едноличния собственик се упражняват от министъра на енергетиката, който е принципал и има качеството на упражняващ правата на орган на управление - Общо събрание на дружеството. (Решение № 9218 от 18.06.2019 г. на ВАС по адм. д. № 969/2019 г., V о.).

Оспореното решение е постановено в предвидената от закона писмена форма, но не съдържа реквизитите визирани в чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК във връзка с чл. 38 от ЗДОИ – изложение на правните и фактически съображения, мотивите, обусловили решаващия извод на административния орган. Предвид особения характер на уредените обществени отношения и целта на приложимия за случая материален закон, при условие, че разпоредбата на чл. 38 от ЗДОИ императивно задължава субектите по чл. 3 да се произнесат с мотивирано решение, особено в случаите на отказ да бъде предоставена исканата информация, ответника – изпълнителен директор на „НЕК“ ЕАД е бил длъжен да изложи своите фактически и правни съображения защо отказва да предостави на заявителя исканата информация. Ответникът не е изложил никакви доводи, защо изисканата информация "не попада в приложното поле на чл. 2, ал. 1 във връзка с чл. 10 и чл. 11 от ЗДОИ. Съгласно разпоредбата на чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК в административния акт задължително се посочват фактическите и правните основания за издаването му, т. е. актът трябва да бъде мотивиран. В производството по съдебен контрол върху административния акт се проверява дали изложените фактически основания отговарят на действителното фактическо положение и съответства ли на тях посоченото правно основание. Излагането от административния орган на фактическите основания, с които свързва упражняването на правомощията си да издаде индивидуален административен акт, позволяват на съда да извърши контрол за неговата законосъобразност, като прецени дали приетите за установени факти отговарят на хипотезата на относимата правна норма. В оспорения акт не са посочени никакви фактически основания, а липсата на мотиви в тази насока представлява нарушаване на изискването за форма на административния акт – основание за оспорване и съответно за отмяна по смисъла на чл. 146, т. 2 от АПК. Немотивирането на административния акт с фактически основания лишава съда от възможността да прецени дали актът е издаден в съответствие с целта на закона и при неговото правилно приложение, поради което дори и само на това основание той се явява незаконосъобразен. Мотивите за издаването на акта не се съдържат и в доказателствата по приложената административна преписка. Иначе казано, липсата на мотиви не дава възможност на съда да установи дали са доказани положителните материалноправни предпоставки в материалното административно правоотношение. Съдът няма задължение да предполага какви са били действителните правни съображения на ответника при постановяването на акта, да "тълкува" или "допълва" неговата воля и да извежда и квалифицира служебно правилното правно основание.

Оспореният отказ е неправилен поради следното:

Поисканата обществена информация е с висока обществена значимост, тъй като касае механизма на стопанисването на водностопански системни, някои от които разположени в Национални паркове, имащи изключително голямо въздействие и представляващи информация за околната среда. Поисканата информация касае стопанисването на събирателни канали, отнемачи водите в няколко български планини. Тоест, касае се изрично и категорично за обществена информация с висока обществена значимост с качеството на "Надделяващ обществен интерес" - по см. на §1, т. 6 от ДР на ЗДОИ. Въпросът за собствеността на посочените съоръжения е ирелевантен в

настоящото производство. Информацията , поискана от жалбоподателя , е свързана със стопанисването на събирателни канали . Това въобще не е обсъдено в оспорения отказ. Ответникът е постановил своя изричен отказ, позовавайки се на неясни съображения и мотиви, които го правят неоснователен, незаконосъобразен и необоснован.

В тази връзка и само за пълнота на изложеното е необходимо да се отбележи, че общите основания за отказ, относими, както към официалната, така и към служебната обществена информация са уредени в чл. 37 от ЗДОИ, като ако ответникът хипотетично е приел, че в случая се касае за служебна информация, то е дължал обосновка на доводите си, защо тя е такава и кое налага достъпът до нея да бъде ограничен, съобразявайки естествено и нормата на чл. 13, ал. 4 от ЗДОИ, според която достъпът до служебна обществена информация не може да се ограничава при наличие на надделяващ обществен интерес. Отделно от това аргументът, че информацията не е налична в „НЕК“ЕАД е неоснователен, доколкото ако това наистина е така, то задължения субект има задължението по чл. 33 от ЗДОИ - ако не разполага с исканата информация и няма данни за нейното местонахождение, в 14-дневен срок той уведомява за това заявителя, но не и да отказва предоставянето ѝ. Следва да се вземе под внимание, че „Язовири и каскади" не е самостоятелно търговско дружество и е подразделение на НЕК - ЕАД.

При постановяване на оспореният акт е допуснато и съществено нарушение на административнопроизводствените правила при издаването на акта, доколкото при очевидно възприетата хипотеза на чл. 32, ал. 1 от ЗДОИ, заявлението не е било препратено по компетентност на компетентен орган. Целта на ЗДОИ е получаването на гражданите до исканата от тях обществена информация, като в конкретния случай, това му право е осигурено и е налице произнасяне по същество на искането. А съдебния контрол в настоящето производство и висша степен на защита на жалбоподателят.

Съдът в настоящия състав не споделя виждането, че в случая е налице основание достъпът до поисканата информация да бъде отказан.

При този изход на спора и предвид своевременно направеното от жалбоподателя искане за присъждане на сторените по делото разноски, за които са представени съответни доказателства, съдът приема че в тежест на „НЕК“ ЕАД следва да бъде възложено заплащането на сумата от 510. 00 лв., от които 500. 00 лв. адвокатско възнаграждение и 10. 00 лв. заплатена държавна такса. Размера на адвокатското възнаграждение е определен съобразно определените минимални адвокатски възнаграждения ,преценка за фактическата и правна сложност на делото и участието на адвоката в конкретното производство.

Водим от тези мотиви и на основание чл. 172, ал. 2, пр. 2 от АПК във връзка с чл. 173, ал. 2 от АПК и чл. 143, ал. 1 от АПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба Вх.№ ЦУ-94-00-3-2/21.02.2025г от Л. Р. К. изричен отказ обективиран в писмо изх.№ ЦУ-94-00-3- 1/06.02.2025г.г. на изпълнителния директор на НЕК ЕАД по заявление за достъп до обществена информация вх.№ЦУ-94-00-3/23.01.2025г.

ВРЪЩА административната преписка по заявление за достъп до обществена информация вх. №ЦУ-94-00-3/23.01.2025г., на изпълнителния директор на „НЕК“ ЕАД с указание за изрично

произнасяне с мотивирано решение по заявлението при спазване указанията на съда и изискванията на ЗДОИ, в 14-дневен срок от влизане в сила на настоящото решение.

ОСЪЖДА „НЕК“ ЕАД да заплати на Л. Р. К. , ЕГН [ЕГН] сумата от 510 лв. /петстотин и десет лева/, представляващи разноски по делото.

Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване на основание чл.40, ал.3 ЗДОИ.